

ROZSUDOK
VMENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Violy Takáčovej, v právnej veci navrhovateľky **J.G., bytom v H.**, proti odporkyni **S.P. – Ú.**, o vdovský dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. júla 2007, č.k. 6Sd/53/2007-13, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 12. júla 2007, č.k. 6Sd/53/2007-13, **p o t v r d z u j e.**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 OSP rozhodnutie odporkyne z 1. marca 2007, č. X., ktorým odporkyňa podľa § 74 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietla žiadosť navrhovateľky o vdovský dôchodok z dôvodu, že jej manželstvo bolo v čase smrti J.G. právoplatne rozvedené. Podľa krajského súdu odporkyňa rozhodla o žiadosti navrhovateľky správne, keďže v konaní bolo preukázané, že manželstvo navrhovateľky s J. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Rožňava z 22. októbra 1998, sp.zn. 6C 1307/98. Navrhovateľka nie je vdovou po zomrelom J.G. a z tohto dôvodu nemá nárok na vdovský dôchodok.

Navrhovateľka sa proti rozsudku krajského súdu odvolala. Vyslovila s ním nesúhlas, lebo konaním krajského súdu došlo kvade, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vytýkala krajskému súdu, že neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonala ňou navrhnuté dôkazy o nezákonnom rozhodnutí Okresného súdu v Rožňave z 22. októbra 1998, č.k. 6C 1307/98. V rámci súdneho konania sa snažila poukázať na skutočnosť, že manžel bol veľmi aktívny v komunistickej strane, bol sudcom z ľudu, ona sa však nikdy neangažovala, je hlboko veriaci človek. Manželovi musela odovzdávať svoj zárobok a keď príbuzným, ktorí nemali z čoho žiť, dala zlomkové zlato, manžel podal žiadosť o rozvod. Na súde

všetko povedala tak, aby bolo manželovi po vôli a tak povedali, že niet prečo ich rozviesť. Potom až do manželovej smrti žila tak, že ich nerozviedli. Až po jeho smrti našla v jeho skrini rozsudok, že sú rozvedení. S rozvodom nikdy nesúhlasila, nič nepodpísala, neprevzala žiadnu listinu, lebo nemohla preberať poštu za života manžela. Bola obeťou domáceho násillia, manžel ju bil a psychicky trestal. Podľa navrhovateľky rozsudok o rozvode nemohol nadobudnúť právoplatnosť, pretože jeho vydaním bol spáchaný trestný čin zneužitia právomoci verejného činiteľa. Odvolávaním sa na neho a jeho naplnením dochádza podľa navrhovateľky k páchaniu ďalšej trestnej činnosti. Odporkyňa jej upiera vydať finančné prostriedky, na ktoré má zákonný nárok. Je bez prostriedkov na zabezpečenie právnych služieb, právneho poradenstva a vhodnej zdravotnej starostlivosti. Tým dochádza k porušovaniu jej základných ľudských práv na spravodlivé súdne konanie a primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Navrhovateľka preto navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie odporkyne z 1. marca 2007, č. X. zrušiť a vec jej vrátiť na ďalšie konanie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť, keďže dôvody uvádzané navrhovateľkou v odvolaní nepovažovala za opodstatnené.

Predmetom preskúmania v tomto konaní je rozhodnutie odporkyne z 1. marca 2007, č. X., ktorým zamietla podľa § 74 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení žiadosť navrhovateľky o vdovský dôchodok.

Podľa § 74 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. vdova má nárok na vdovský dôchodok po manželovi, ktorý

- a/** ku dňu smrti bol poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku
- b/** ku dňu smrti splnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok, alebo
- c/** zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Žiadne z ustanovení zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení neupravuje nárok na pozostalostný dôchodok pre rozvedenú ženu po bývalom manželovi.

V konaní bolo preukázané, že navrhovateľka o vdovský dôchodok požiadala žiadosťou zo 7. februára 2007 a dôchodok žiadala priznať ako rozvedená od smrti J.G., t.j. od 15. septembra 2006. V administratívnom spise sa nachádza rozsudok Okresného súdu Rožňava z 22. októbra 1998, č.k. 6C 1307/98, ktorým bolo manželstvo navrhovateľky s J.G. rozvedené. Na rozsudku je vyznačené, že nadobudol právoplatnosť dňom 30. decembra 1998.

Navrhovateľka svoj nárok na vdovský dôchodok odôvodňovala v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne a v konaní pred odporkyňou a krajským súdom tým, že aj keď bolo jej manželstvo v decembri 1998 právoplatne rozvedené, s bývalým manželom spolu žili ešte v ďalšom období až do jeho odchodu (19. septembra 2006) do D., ktorého služby bol nútený využívať pre svoju chorobu. V poslednom období (podľa navrhovateľky viac ako jeden rok) pred jeho smrťou

obaja žili v spoločnej domácnosti, spolu hospodárili a ich spolunažívanie plnilo spoločenskú funkciu manželstva.

Uvedené tvrdenia navrhovateľky sú nielen obsahom jej vyjadrení, ale potvrdzujú ich v čestných prehláseniach z 26. marca 2007 aj obyvateľky O. A., J. a O. (podpísaná starostka obce). Z uvedených čestných prehlásení rovnako vyplýva aj to, že tieto obyvateľky obce a aj starostka obce mali vedomosť o tom, že navrhovateľka a J. boli rozvedení a potvrdzujú zhodne, že pred smrťou sa J. vyjadroval, že znova uzavrie manželstvo s navrhovateľkou, aby po jeho smrti bola zabezpečená a netrpela núdzou.

Obsahom čestných prehlásení, ale aj tvrdeniami navrhovateľky z obdobia pred vyhlásením rozsudku krajského súdu, je takto vyvrátená argumentácia navrhovateľky obsiahnutá v odvolaní, spočívajúca v tom, že nevedela o tom, že je rozvedená a že sa to dozvedela až po smrti manžela, keď v skrini pri hľadaní sobášneho listu našla aj rozsudok o rozvode. Odvolací súd preto nemal dôvod pochybovať o tom, že manželstvo navrhovateľky bolo právoplatne rozvedené, najmä keď na rozsudku o rozvode je deň právoplatnosti súdom vyznačený a navrhovateľka opak nepreukázala.

Preskúmané rozhodnutie odporkyne, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľky o vdovský dôchodok je teda v súlade so zákonom, lebo navrhovateľka nespĺňa pre vznik nároku na požadovanú dávku v § 74 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení stanovenú podmienku, lebo nie je vdovou po nebohom J.G., keďže tento v čase smrti nebol jej manželom, vzhľadom na to, že boli rozvedení. Ani ich prípadné spolužitie pred smrťou J.G. v spoločnej domácnosti nezakladá navrhovateľke nárok na vdovský dôchodok.

Odvolací súd preto odvolaniu navrhovateľky nevyhovel a vecne správny rozsudok krajského súdu podľa § 219 a § 246c OSP potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom odvolací súd nepriznal, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nemala úspech a odporkyni v ňom trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 29. mája 2008

**Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová